

رهبری قرآنی؛ راهگشای نسل جوان

نشست تخصصی «مبنا» با موضوع نقد و بررسی کتاب «بیان قرآن» در دانشگاه علوم اسلامی رضوی مشهد برگزار شد

گروه فرهنگ و هنر

نشست تخصصی «مبنا» با موضوع نقد و بر رسی کتاب «بیان قرآن»، صبح پنجشنبه در دانشگاه علوم اسلامی رضوی برگزار شد. در این برنامه که به همت «دفتر نمایندگی حفظ و نشر آثار آیت ا... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در مشهد، برگزار شد، محمد اسحاقی معاون پژوهش و آموزش مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین دکتر علی خیاب‌رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مهدی فردوسی دین پژوه و استاد دانشگاه و امید حسینی نژاد پژوهشگر علوم قرآنی حضور داشتند. در این نشست کتاب «بیان قرآن» برگرفته از مجموعه سخنرانی‌های پیرامون اندیشه قرآنی رهبر معظم انقلاب مورد نقد و بررسی قرار گرفت.

● اهمیت توجه به اندیشه های قرآنی رهبر معظم انقلاب

معاون پژوهش و آموزش مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی گفت: یکی از موضوعات مهم در تفکر رهبر معظم انقلاب اندیشه قرآنی ایشان است. در همه بیانات ایشان توجه به مفاهیم و معارف قرآنی مشهود است و با بهره گیری از آیات قرآن به هدایت جامعه می پردازند. محمد اسحاقی تصریح کرد: در بیانات رهبری باید گام‌هایی را طی کنیم که شامل هم اندیشی، شنا سایی و رسیدن به مکتب فکری رهبر معظم انقلاب و جلوگیری از تحریف و انحراف است.

اسحاقی یکی از موضوعات مهم در اندیشه رهبری را اندیشه قرآنی ایشان دانست و افزود: فرمایش های رهبر معظم انقلاب از زوایای مختلف قابل بررسی است و بیانات قرآنی ایشان باید محقق و اجرایی شود. برای اولین بار در برنامه ای در ماه مبارک رمضان استادان قرآنی به صورت مجازی سخنرانی کردند که در آن برنامه فهرستی از استادان مشخص شده و محتوای اولیه نیز برای بازاندیشی ارائه شد و سخنرانان باتوجه به سابقه قرآن پژوهی و اندیشه های قرآنی رهبر معظم انقلاب به سخنرانی پرداختند.

● ترویج گفتمان قرآنی رهبر معظم انقلاب ضروری است

حجت الاسلام وال المسلمین علی خیاط، رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی نیز در این برنامه بیان کرد: اندیشه های رهبری دارای اهمیت فراوانی است. از جمله اندیشه های ایشان مباحث قرآنی است که ریشه در دهه های ۴۰ و ۵۰ دارد و در مقاطعی که محجوریت قرآن واضح و آشکار بوده به تفسیر قرآن می پرداختند. او افزود: یکی از کارهای ارزشمند مؤسسه انقلاب اسلامی برگزاری سلسله نشست های قرآنی بود که در سه جلد فراهم آمده است و مطالبی که در این مجموعه جمع آوری شده بسیار خواندنی است. برگزاری این گونه نشست ها، ترویج گفتمان قرآنی رهبر معظم انقلاب است و برای آشنایی نسل جدید اقدام بسیار خوبی خواهد بود.

او در نقد و بررسی کتاب «بیان قرآن» گفت: خوشبختانه به لحاظ ویرایشی نوشته کم غلطی است، اما با وجود تلاش زیاد برای تبدیل گفتار به نوشتار، در پاره ای از موارد ادبیات آن گفتاری است. از لحاظ روش نیز کل ساختار متن قابل بررسی و جابه جایی است، سرفصل های آن از بی نظمی رنج می برد و خوب است که مطالب پس و پیش شود، زیرا دارای پراکندگی است و برای پیوستگی مطالب باید موضوعات جابه جاشوند. خیاطتصریح کرد: نقضی که

در این کتاب بسیار و تقریباً در ۹۰ درصد مطالب به چشم می خورد این است که به سخنان رهبر معظم انقلاب ارجاع داده نشده، یکی دیگر از اشکالات در این کتاب، نبود کتابنامه و فهرست آیات و روایات است که وجود هر دو لازم است. عنوان این کتاب «بیان قرآن» و برگرفته از اندیشه قرآنی رهبر معظم انقلاب است اما در بعضی از عناوین استنادی به بیانات ایشان نشده و نویسنده محترم فقط نظر خود را مطرح کرده است، مباحثی نظیر سیاست خارجی، نقش شورا، آزادی و غیره که در بعضی گفتارها هیچ اشاره ای به اندیشه قرآنی ایشان نشده است.

محمد اسحاقی:

فرمایش رهبر معظم انقلاب از زوایای مختلف قابل بررسی است و بیانات قرآنی ایشان باید محقق و اجرایی شود

پس از درگذشت عالم واعظ سیدعبدا... فاطمی نیا ویراست جدید کتاب «نکته‌ها از گفته‌ها» به‌زودی از سوی نشر نور معارف منتشر خواهد شد. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، این مجموعه دو جلدی حاوی گفتارهایی از سخنرانی‌های این عارف واصل و استاد اخلاق است. «نکته‌ها از گفته‌ها» گزیده‌هایی است از مجموعه سخنرانی‌های استاد سخن و

او یادآور شد: یکی دیگر از مشکلات این است که ابتدا بحثی را باتوجه به اسناد قرآنی مطرح کرده اما ارتباط آن با فرمایش های رهبری مشخص نیست، همچنین بسیاری از موارد جامعیت ندارد و ناقص است. در جاهایی نیز مطالب قابل بازنگری بوده، یک دست

نیست و از افراد مختلفی استفاده شده است. برخی قوی بودند و برخی دیگر نه و این قوت و ضعف در مطالب مشخص است با این همه مطالب این کتاب یک اثر ارزشمند است.

● نبود نوآوری در کتاب «بیان قرآن»

همچنین مهدی فردوسی دین پژوه و استاد دانشگاه در این نشست گفت: کهنه آرای یانبود نوآوری از جمله نقدهایی وار در کتاب «بیان قرآن» است. در بخش پیشینه بهتر بود آثاری که توسط مؤسسه پژوهشی انقلاب اسلامی و ناشران دیگر چاپ شده ذکر به میان می آمد.

او افزود: در بخش ساختار این کتاب ۴۳ گفتار از ۴۰ پدید آورنده آمده است. طبیعی است که هر کسی بر اساس روش خود به ایراد

مباحث پرداخته است. شایسته است زبان این نوشتار از حالت سخنرانی خارج و به نسخه ای پیراسته تبدیل شود. به نظر فردوسی در این کتاب لازم است اسناد هابه سخنان رهبر معظم انقلاب در پاورقی نوشته شود.

فردوسی بیان کرد: در بخش ساختار برخی کلمات اعراب ندارند کباعا ششکلاهایی در خواندن عبارات می شود.

این استاد دانشگاه عنوان کرد: برخی از گفتارها با یکدیگر همپوشانی دارد که لازم است در ویرایش نهایی اصلاح شود.

● قرآن، محور اندیشه های رهبر معظم انقلاب

امید حسینی نژاد، پژوهشگر علوم قرآنی نیز در باره این کتاب گفت: رهبر معظم انقلاب پیش از انقلاب فعالیت های قرآنی چشم گیری در مشهد داشته اند. اندیشه قرآنی آیت ا... العظمی خامنه ای در همه عرصه های فکری ایشان تاثیر گذار بوده و توجه به معارف قرآنی در همه ابعاد فکری شان مشهود

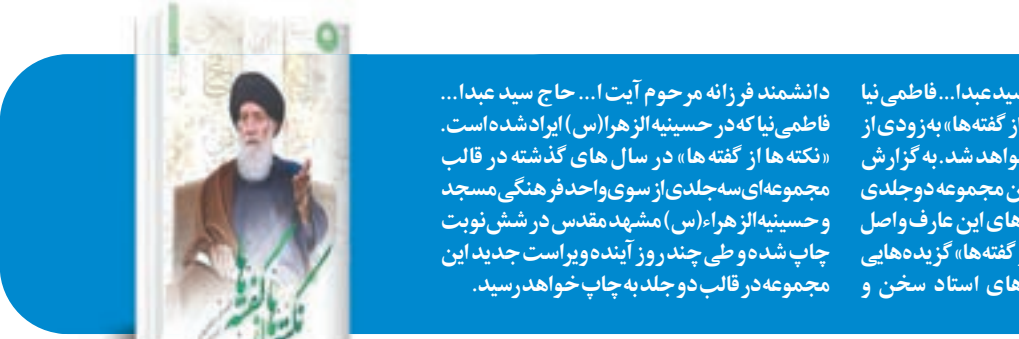
عکس: ایمان جلیلی

است. شایسته است مقدمه ای مفصل درباره بررسی تاریخی این فعالیت ها و تبیین نقش رهبر معظم انقلاب در توسعه فعالیت های قرآنی در مشهد مقدس نوشته شود.

او بیان اینکه تیترها و میان تیترها از نظر واژه و ساختار توازن ندارند افزود: در جاهایی از کتاب شماره گذاری دیده می شود اما فقط در بخش هایی بر رنگ شده، که باید یکسان سازی شود. در بخش هایی فعل ها مفرد است و در قسمت هایی جمع که باید همسان شوند.

حسینی نژاد یادآور شد: با توجه به اینکه این کتاب متن پیاده سازی گفتارهایی است که در ماه مبارک رمضان توسط برخی از اندیشمندان ارائه شده لازم است ساختار گفتاری متن اصلاح شود. لازم است متن نهایی برای تبدیل به متنی نوشتاری ویراستاری ادبی و فنی شود.

او با اشاره به اینکه در برخی مطالب نظر شخصی نویسنده آمده است تصریح کرد: این کتاب درباره بررسی اندیشه های قرآنی رهبر معظم انقلاب است و گفتارهایی که در این اثر آمده زمانی اثر بخشی است که با اسناد به اندیشه های قرآنی ایشان تحلیل هایی صورت گیرد. در برخی گفتارها دیده می شود که هیچ استنادی به بیانات قرآنی رهبر انقلاب نشده است.

دانشمند فرزانه مرحوم آیت ا... حاج سیدعبدا... فاطمی نیا که در حسینیه الزهراء(س) ایراد شده است. مجموعه تدابیری است که نیازهای فرهنگی را مدیریت می کند، اما بین این تعریف در جهان اسلام با جهان غرب تفاوتی وجود دارد. تدابیر کلی که نیازهای فرهنگی جامعه را در مسیر تحقق «پیشرفت» قرار دهد سیاست فرهنگی اسلامی است و تدابیر کلی که نیازهای فرهنگی جامعه را برای «توسعه» محقق کند سیاست فرهنگی غربی به شمار می رود، که در اینجا تنها دو کلمه توسعه و پیشرفت تغییر کرده اند.

او هر جامعه ای را دارای ارزش هایی دانست و تشریح کرد: ارزش هایی که یک حاکمیت مدنظر دارد تبدیل به اهداف می شوند که برای محقق شدن این اهداف به تدابیر کلان و کلی نیاز است و در مرحله بعد قانون از دل همین تدابیر بیرون می آید. در این بخش که مبنای جلسه است، تدبیر بر عهده شورای انقلاب فرهنگی است، یعنی جایی که بتواند تمام فضاها حتی فضای قانون گذاری را مجاب کند تا در قالب این تدابیر عمل کنند.

به گفته استادی، گام هایی که باید برای سیاست گذاری در حوزه هنر حماسی طی شود به این صورت است که ابتدا باید ارزش ها بر اساس مفاهیم کلان فرهنگی کشور و گفتمان انقلاب اسلامی مشخص شوند، این ارزش ها باید با ظرفیت هنر حماسی مطابق باشد. همه ارزش ها و مفاهیم عملیاتی باید با اسناد بالادستی کلان فرهنگی کشور انطباق داده شوند تا خطایی صورت نگیرد، سپس باید باز یگران که ممکن است شامل هنرمندان، مدیران، سیاست گذاران و... باشند مشخص شده و بعد از آن نیز ابزار و قالب

معین گردد تا راه تعامل این بازیگران با ابزارها پیدا شود و به کمک این قالب ها هدف اصلی محقق گردد. بر این اساس باید مدل سازی و مدل مفهومی مشخص شود و در کنار تمام این موارد آینده پژوهی در نهایت برنامه ریزی انجام شود، که این برنامه ریزی باید به صورت کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت باید صورت بگیرد.

● لزوم رسیدن به مفاهیم بومی

رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی استان نیز گفت: فرهنگ حماسی طیف وسیعی را در بر می گیرد اما هنر حماسی شاخصه آن طیف است، ما در نوع تجربه نگاری و برداشت مفاهیم از غرب دچار یک جریان افراطی در جامعه هستیم، که این جریان مانع آن می شود تا در مورد مسئله ای مانند سیاست گذاری فرهنگی در خلق هنر حماسی صحبت کنیم.

مجدد عسگری افزود: مدل برد خورده ما غرب و تمدن غربی باید مبتنی بر یک تجربه نگاری مفهوم پردازی باشد، یعنی بایک نگاه به غرب رسیدن به مفاهیم بومی را آغاز کنیم، در غرب نیز همین اتفاق رخ داد و مسئله زیاد پیچیده ای نیست، در مسئله فرایند تولید علم نیاز به مراقبت و مکاشفه زیادی نیست، مهم حرکت و پیشرفت است.

رئیس حوزه هنری با بیان اینکه مسئله مهم تر از محتوا و طرح است تصریح کرد: سیاست می تواند یک مفهوم کاملاً بومی باشد، ما در حوزه مدیریت فرهنگی و هنری در کشور مشکلی داریم که نمی دانم از کجا به وجود آمده و دلیل آن چیست. اگر در هنر حماسی به چهار گزاره ارزشی درباره حماسه برسیم، سپس اهداف خود را مشخص کنیم و وارد تدابیر لازم شویم و در نهایت برنامه ای مشخص داشته باشیم بحث حل شدنی است.

تماشاخانه

قفل تئاتر شهر باز شد

«پشت دیوار قدیمی کشتار گاه» به کارگردانی رضا صابری از ۱۰ خرداد در سالن اصلی تئاتر شهر روی صحنه می رود

ضحی زردکانلو

پس از همه گیری کرونا تعطیلی ها و قرنطینه های پی در پی، درامان فرهنگی همچون سینماها، سالن های نمایش، نگارخانه ها و... نیز به روی هنرمندان و مخاطبان بسته شد. این اتفاق اما برای سالن اصلی تئاتر شهر مشهده به گونه دیگری رقم خورد و چراغ پاتوق اصلی هنرمندان تئاتر مشهد همچنان خاموش ماند. اما چرچین شد و مشکل بازگشایی این سالن چه بود؟

سالنی که تا پیش از کرونا گزارش های بسیاری مبنی بر فرسودگی و نیاز به بازسازی آن منتشر می شد حالا گویی با باز شدن قفل درش همه مشکلات هنرمندان تئاتر رنگ باخته است.

محمد حسین زاده مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان در گفت و گو با شهرآر۴ از زمان بازگشایی سالن اصلی تئاتر شهر را ۲۰ فروردین امسال اعلام کرده بود اما چندی بعد در تاریخ ۱۵ دیبهبشت ۱۴۰۱ در گفت و گو با خبرگزاری صبا مزایده را تنها روند قانونی برای بازگشایی تئاتر شهر مشهد دانست و به این موضوع نیز اشاره کرد که انجمن نمایش مشهد به علت اشکال حقوقی، امکان شرکت در این مزایده را نداشته است. به گفته حسین زاده، دلیل که باعث شده در دو سال اخیر، سالن تئاتر شهر مشهد تعطیل باشد، این است که امکان در اختیار گذاشتن سالن تنها به گروه هایی میسر است که با بلیت رایگان نمایش اجرا کنند و اگر گروه های تئاتری بخواهند بلیت فروشی داشته باشند، بر اساس قانون باید سالن از طریق مزایده به بخش خصوصی واگذار شود.

او همچنین با بیان اینکه حل این مسئله در اختیار اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی نیست و دولت به صورت مستقیم نمی تواند سالن را به گروه های تئاتر اجاره بدهد گفت: در روند واگذاری، شروط و شروطی می گذاریم که

بیشترین نفع را گروه های تئاتری ببرند. حسین زاده در باره اینکه چرا سالن تئاتر شهر به اصناف تئاتری نیز واگذار نشد، بیان کرد: به علت اشکال حقوقی این اتفاق نیفتاد، چون انجمن نمایش مشهد ثبت قانونی نشده است. از طرف دیگر نمی شد برای ثبت قانونی آن صبر کرد، چون نمی خواستیم سالن بیشتر از این تعطیل بماند. این خبر و واکنش های گوناگونی رانیز از سوی هنرمندان تئاتر مشهده به همراه داشت و همان زمان ایسنا مطلبی منتشر کرد که خبری واگذاری سالن اصلی تئاتر شهر به بخش خصوصی را انتخابی بین بدو تر دانستند و گفتند که مزایه دو واگذاری این سالن به بخش خصوصی بهتر از تعطیلی آن است و برخی این اتفاق را محکوم کرده و گفتند که مزایده این سالن از اساس کار غلطی است زیرا نباید هنرمندان مشهد بابت اجراء در سالنی که متعلق به خود آن هاست هزینه ای متحمل شوند و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز نباید به فکر کسب درآمدا از این راه باشد.

چندی بعد نیز در تاریخ ۹ اردیبهشت امسال اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی در باره مزایده سالن تئاتر در مجتمع فرهنگی هنری امام رضا اطلاعیه ای منتشر کرد نوشت: «باتوجه به عدم بازگاری مدارک توسط متقاضیان در سامانه ستاد و ایجاد ایراد قانونی برای ادامه فرآیند برگزاری مزایده، با نظر اعضای کمیسیون مزایده نسبت به تجدید آن تصمیم گرفته شده و تاریخ تکرار مزایده متعاقباً اعلام می گردد.»

اما این خبر مسکوت ماند و بدون اینکه تاریخ تکرار مزایده اعلام شود خبر بازگشایی تئاتر شهر با نمایش «پشت دیوار قدیمی کشتار گاه» به کارگردانی رضا صابری تهیه کنندگی محسن رحیمین «سانه ای شد. اکنون بلیت های این نمایش که از سه شنبه ۱۰ خرداد به مدت ۲ ماه به روی صحنه می رود در حال فروش است.

هر چند این اتفاق خبر خوشی است برای هنرمندان تئاتر مشهد، اما سؤال اینجاست که آیا مشکل حقوقی سالن تئاتر شهر مرتفع شده یا در مسکوت خبری سالن اصلی به مزایده گذاشته شده است؟ و ذغذغه اینجاست که آیا از این پس بدون هیچ مشکلی گروه های تئاتر می توانند در این مکان فعالیت کنند؟

عبدا... برجسته، مشاور پروژه نمایش، در این باره به شهرآر گفت: از سوی مسئولان اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی به عوامل اجرایی نمایش «پشت دیوار قدیمی کشتار گاه» گفته شده است مزایده در مراحل برگزاری است و تا ۲۳ ماه آینده مشکلی برای اجرای نمایش در تئاتر شهر وجود دارد و اکنون چون این موضوع در حال طی کردن مراحل قانونی است به روی صحنه رفتن «پشت دیوار قدیمی کشتار گاه» در تئاتر شهر اشکالی ندارد. همچنین به سراغ مسئولان اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان رقتیم و در نهایت مدیر روابط عمومی این اداره توضیحاتی را ارائه داد که بر این اساس بازگشایی سالن اصلی تئاتر شهر موقت و مبنای نتیجه رسیدن مزایده در مرحله دوم است. البته این وعده نیز داده شده که پس از پایان نمایش «پشت دیوار قدیمی کشتار گاه» نیز سالن اصلی تئاتر شهر همچنان به فعالیت خود ادامه دهد و به صورت دائم میزان گروه های نمایشی باشد.

در نمایش «پشت دیوار قدیمی کشتار گاه» بازیگرانی چون امیر محاسینی، زهره مرادی، میترا بابائی، مهدی شربینی، مجتبی احمدی، محمد خوش خلق، سارا اکشمیری، ایمان زادر، مجتبی زادر، دینا مهذب، دنیا رحیمیان، زینب برات زاده، عرفان سوزنی و هستی تقدیسی به ایفای نقش می پردازند.

کتاب خوان

«خنگمان می کنند» منتشر شد

کتاب «خنگمان می کنند، نقشه پنهانی مدارس اجباری»، از سوی انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد منتشر شد. این کتاب نوشته جان تیلور گاتو و ترجمه شده از سوی دنیا امیری و دلارام فلاحی از مجموعه کتاب های «کودک و تجربه طبیعت»، با موضوع محیط زیست است که در ۱۰۸ صفحه، با قطع رقعی و قیمت ۵۸ هزار تومان در دسترس علاقه مندان قرار گرفته است. «خنگمان می کنند، نقشه پنهانی مدارس اجباری، در برگزیده تجارب شخصی یک معلم با سابقه و نقدهای صریح او به سیستم آموزش و پرورش جهانی است که کودکان را تک بعدی و مضعوعی بار آورده و از شیوه زیست در فضاهای طبیعی محروم می سازد.

شهر

شنبه
۱۴ خرداد ۱۴۰۱
۲۶ شیل ۱۴۴۲
شماره ۲۶۷۵

۱۵

فرهنگ و هنر

هنر حماسی

ریحانه موسوی

چهاردهمین جلسه از سلسله جلسات هم اندیشی علمی-پژوهشی «هنر حماسی»، با عنوان «بررسی فرآیند و گام های سیاست گذاری خلق هنر حماسی»، عصر پنجشنبه با حضور محمد استادی پژوهشگر مطالعات فرهنگی و مجید عسگری رئیس حوزه هنری در محل حوزه هنری استان برگزار شد. در این نشست راهکارهایی برای سیاست گذاری خلق هنر حماسی، بر اساس ارزش های کلان فرهنگی کشور مطرح و بر ضرورت توجه به آینده پژوهی و برنامه ریزی در این حوزه تأکید شد.

● قابلیت نمود فرهنگ در عرصه های مختلف هنر و ادبیات

محمد جواد استادی در این نشست گفت: سیاست گذاری فرهنگی موضوعی است که در کشور ما مورد غفلت قرار گرفته و به آن توجه بنیادین نشده است. فرهنگ قابلیت بروز و ظهور در عرصه های مختلف هنر و ادبیات را دارد، اما مسئله ای که ما با آن روبه رویم تعریف هنر است، یعنی باید دید گاه خود را در کشور درباره این مقوله مشخص کرده و تعریفی که از آن داریم را روشن کنیم. او ادامه بیان کرد: کوشش های زیادی از لحاظ مفهومی شکل گرفته تا بتواند هنر را تعریف کند، معانی زیادی نیز از آن ارائه شده که بر این اساس می توانیم رویکرد خود را پیدا کنیم. از دیدگاه من و باتوجه به مطالعاتی که داشته ام هنر امکان تبدیل مفاهیم انتزاعی به «فرم» است، یعنی چیزی که مخاطب در وهله اول با آن روبه و شده و باعث می شود تا به آن ارتباط برقرار کند، فرم است.